

Njemačka

Osnovne odrednice političkog sistema

Njemačka-istorijski pregled

- Ujedinjenje pod Bizmarkom 1871. (Drugo njemačko carstvo)
- Težnja za priključenjem velikim silama
- Interesna alijansa sve do 1945. – ekonomija kao sredstvo eskpanzije pod vođstvom militarizovane države
- Logičan put u I svjetski rat

University of Montenegro

Njemačka-istorijski pregled

THE GERMAN REICH
1871-1918

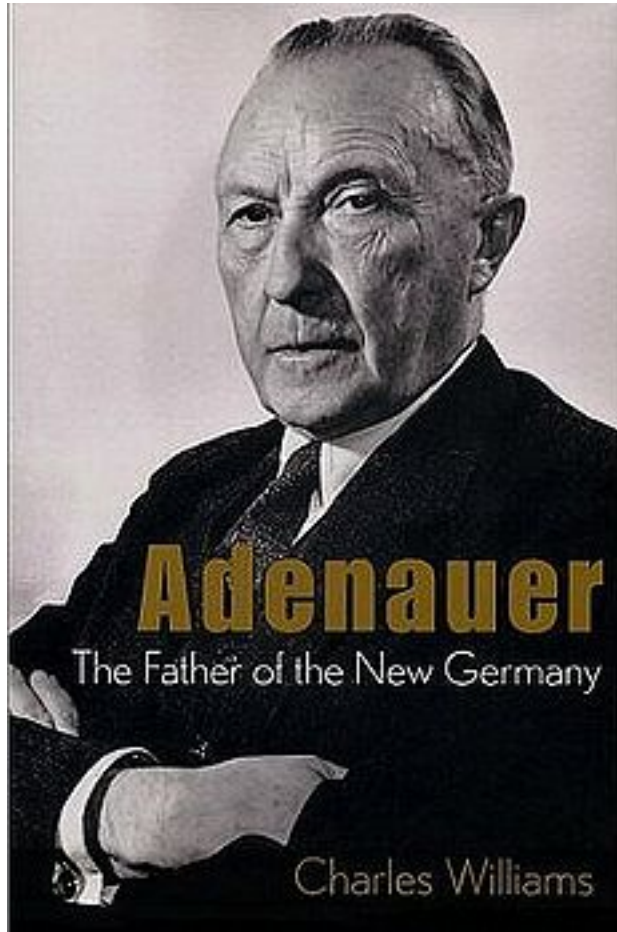
Bundesarchiv, Bild 183-B12234
Foto: © Ang. 118. Nov. 1889

Njemačka-istorijski pregled

- Vajmarski ustav iz 1918.
- Ekonomska i društvena kriza (inflacija 26 milijardi procenata)
- Još jedan slom institucija i “jaki čovjek” iz 1933.
- Nacizam – revanšizam, ekonomska kriza, iracionalizam, ličnost “firera”
- Od “Bizone” ka SR Njemačkoj 1946-48.
- Obnova političkog života – 4D (denacifikacija, demokratizacija, dekartelizacija, demilitarizacija)
- Novi ustav - Osnovni zakon 1949.

Politička kultura

- Diskontinuitet političkih odnosa – politički i socijalni lomovi
- Autoritarna država i autoritarna politička kultura
- Politička shizofrenija – privredni uspon i teze o “ugroženosti”
- Dva bitna političara – Konrad Adenauer i Vili Brant
- Nakon II svjetskog rata – *privredni i sportski patriotizam*
- Kriza legitimnosti 1968-1974. – lijevi ekstremizam (RAF)

Neki aktuelni problemi

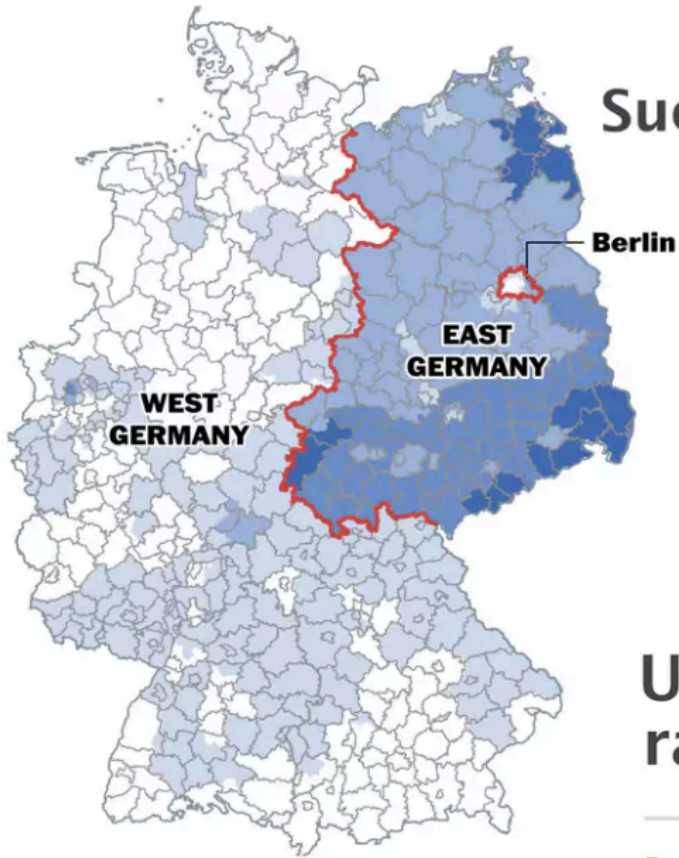
- Evropska unija
- Multikulturalizam
- Uspjelo ujedinjenje?
- Restruktuiranje partijske scene?

University of Montenegro

Neki aktuelni problemi

Success of right-wing extremist party

NPD

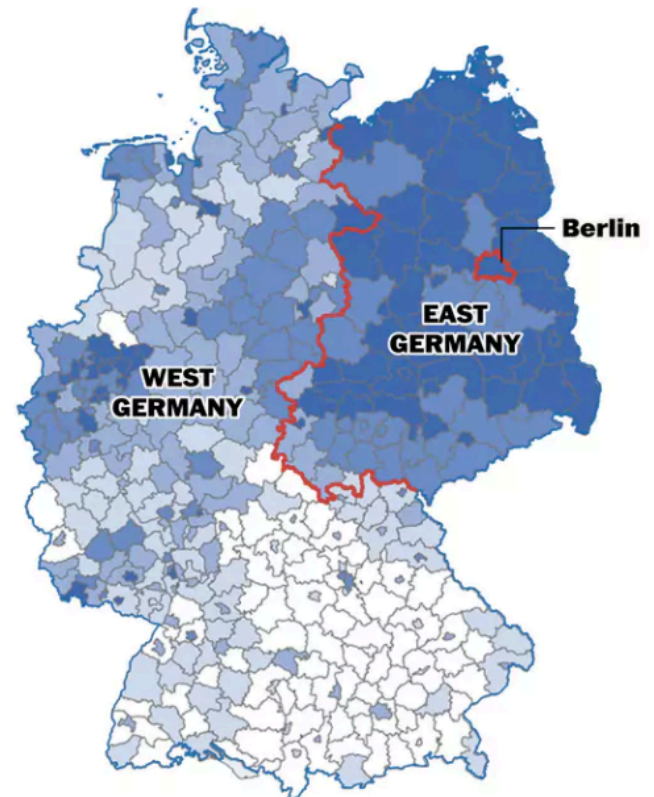
(percentage of votes)

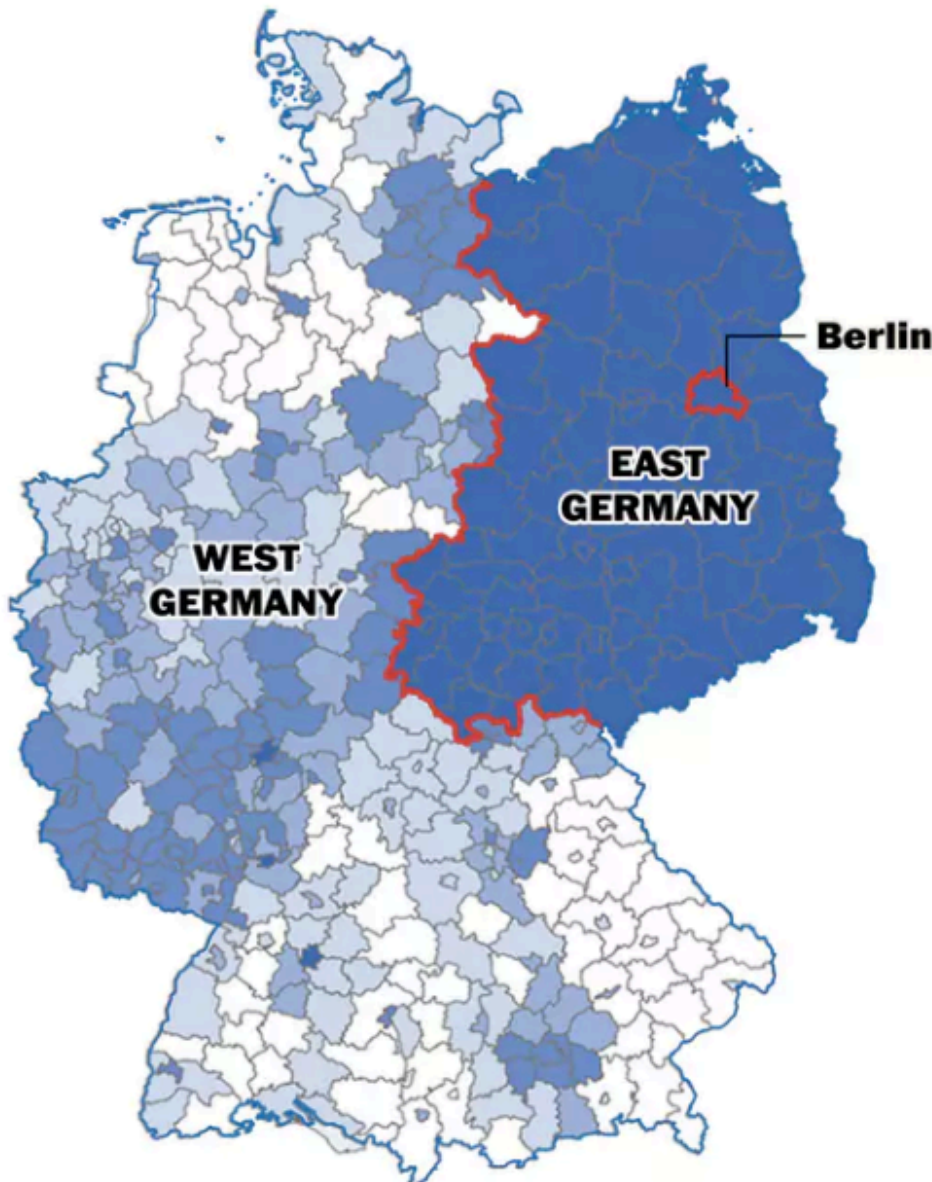
Data: 2013

Unemployment rate

Data: 2013

Higher Lower

Percentage of
0 - 2 year olds
in full-time

child care

Data: 2013

Over 20 years since the Berlin Wall was dismantled the effects of separating the city can still be seen from space. The yellow lights correspond to East Berlin and the greener tones show West Berlin. (Copyright: ESA/NASA)

Federalizam

- Uspostavljanje federalnog sistema – uslov okupacionih vlasti
- Osim Bavarske, Hamburga i Bremena – teritorijalna podjela ne počiva na istoriji
- 16 federalnih jedinica (“zemalja”) – 11 iz bivše SRN i 5 iz bivše NDR
- Pokrajine imaju jednodomno zakonodavno tijelo i ministra predsjednika
- “Kooperativni” federalizam
- Bundesrat – neizborno tijelo; predstavnici vlada federalnih jedinica (najmanje 3, najviše 6, glasanje u bloku)

Bundestag

- Donošenja zakona
- Saradnja legislative i egzekutive u odborima – spremnost na kompromise
- Konstruktivno izglasavanje nepovjerenja vladi – obezbjeđenje stabilnosti vlade

Bundesrat

- Odražava federalni sistem Njemačke
- 69 članova koje biraju pokrajinske vlade i zastupaju njihove interese
- Proporcionalno veličini pokrajine (od 3 do 6)
- Ne preuzima političku inicijativu – uglavnom reaguje na vladine prijedloge

Izborni sistem

- Komplikovana sinteza većinskog i proporcionalnog
- “Personalizovani proporcionalni sistem”
- “Proporcionalni sistem sa dodatkom većinskog”
- “Proporcionalni na osnovi većinskog”
- Dvostruki glas

Izborni sistem

- Prvi glas – po prostom većinskom sistemu za oko pola mjesta u Bundestagu (299)
- Drugi glas – za partijske liste po federalnim jedinicama
- Partijska lista – ukupni broj poslanika koji se bira u federalnoj jedinici
- Zatvorena lista – striktni redosled

Izborni sistem

- Dodjela mandata – posebna računaska operacija
- Broj osvojenih mandata sa proporcionalnog dijela liste bi trebalo da određuje broj mandata
- “Prekobrojni” mandati
- Proporcionalno povećanje broja na osnovu direktnih mandata jedne partije

Stimmzettel
für die Wahl zum Deutschen Bundestag
im Wahlkreis 5 Kiel
am 18. September 2005

Sie haben 2 Stimmen

hier 1 Stimme

für die Wahl
eines
Wahlkreisabgeordneten

Erststimme

hier 1 Stimme

für die Wahl
einer Landesliste (Partei)
- maßgebende Stimme für die
Verteilung der Sitze insgesamt
auf die einzelnen Parteien -

Zweitstimme

1	Dr. Bartels, Hans Peter Angewandter Kiel Eismannstraße 18	SPD	Social- demokratische Partei Deutschlands	☐	☒	SPD	Sozialdemokratische Partei Deutschlands Dr. Ernst-Dieter Rothemann, Bettina Hagendorf, Frank-Dietrich, Gabriele Keller-Ghn, Sandra Re	1
2	Dr. Murmann, Philipp Geschäftsführer Hambenbergrück 3	CDU	Christlich demokratische Union Deutschlands	☐	☒	CDU	Christlich- demokratische Union Deutschlands Wolfgang Bismann, Dr. Die Schwiden, Axel Kuntze, Silja Barthelme, Gero Dieckmann	2
3	Müller, Klaus Explosiv-Mechaniker Kiel Wilhelmstrasse 29	GRÜNE	Bündnis 90 DIE GRÜNEN	☐	☒	GRÜNE	BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN Günther Reuter, Rainer Steudtgen, Ulrich Gensler, Sebastian-Daniel Trödel, Erika von Kallenberg	3
4	Blumenthal, Sebastian Angewandter Kiel Hamburger Chaussee 46	FDP	Freie demokratische Partei	☐	☒	FDP	Freie Demokratische Partei Jürgen Knippenberg, Dr. Christian Rappach-Karow, Sebastian Blumenthal, Wolfgang Schmalzer, Dr. Michaela Blum	4
5	Thoree, Björn Arbeitskaufmann Kiel Feldstraße 97	DIE LINKE.	Die Linke partei Sozialismus Recht Gleichheit	☐	☒	DIE LINKE.	Die Linkepartei, Sozialismus, Rechte Lutz Volpert, Ralf Baumbach, Wolfgang Thoree, Ralf Thoree, Brigitte Wenzel	5
6	Gutsche, Hermann EDV-Berater Kiel Königsstraße 22	NPD	National- demokratische Partei Deutschlands	☐	☒	NPD	Nationaldemokratische Partei Deutschlands Dietrich Schulze, Jens Lohse, Jörg Storz, Wolfgang Schöner, Albrecht	6
7	Mrozewski, Oliver Koch Altenhilfe Danziger Straße 5	FAMILIE	FAMILIEN- PARTEI DEUTSCHLANDS	☐	☒	FAMILIE	FAMILIEN PARTEI DEUTSCHLANDS Matthias Kuntze, Werner Lohmann, Sabine Ewert, Silja Rothmann, Barbara Kuntze	7
				☐	☒	MLPD	Marxistisch-Leninistische Partei Deutschlands Jakobus Fröhlich, Inga Marbeck, Andreas Eberle, Walter-Jochen Griesbaum, Maria Meyer	8

Izborni sistem

- Dvostruke kandidature
- Raspoređivanje glasova – “prvi” (većinski) glas svojoj partiji, “drugi” proporcionalni glas – koalicionom partneru
- Cenzus – 5%
- U periodu 1961-1983. – samo 3 partije u Bundestagu

Savezna vlada

- Maksimalna nezavisnost u odnosu na Bundestag
- “Kancelarska” demokratija
- Kancelar “utvrđuje osnovne linije politike” – istinski šef izvršne vlasti
- Kancelari od Adenauera do danas – pravi lideri nacije
- Dužnosti zasnovane na tri principa

Savezni predsjednik

- Simbol jedinstva nacije
- Ovlapćenja slična britanskoj kraljici
nema pravo veta na zakone
- Bira ga posebno tijelo - Savezna skupština
 - Bundestag + isto toliki broj predstavnika izabranih u parlamentima federalnih jedinica
- Potrebna većina od ukupnog broja u prva dva pokušaja i prosta većina u trećem pokušaju

Savezni ustavni sud

- Izuzetno velika ovlašćenja
- Čuvar ustava + značajne funkcije političke vlasti
- Zaštitnik *socijalne pravne države*
- Procjenjuje i “smisao” Osnovnog zakona
- 16 sudija – po osam izabраниh u dva skupštinska doma 2/3 većinom

Savezni ustavni sud

- Podijeljen u dva Senata: a) Senat za osnovna prava; b) Državno-pravni Senat
- Jedan dio ovlašćenja tipičan
- Drugi dio:
 - pravo zabrane rada političkih partija
 - pravo na lišavanje nekih građanskih prava (zabrana zapošljavanja, glasanja...)
 - optužba protiv Saveznog predsjednika
 - otpuštanje i premještanje sudija

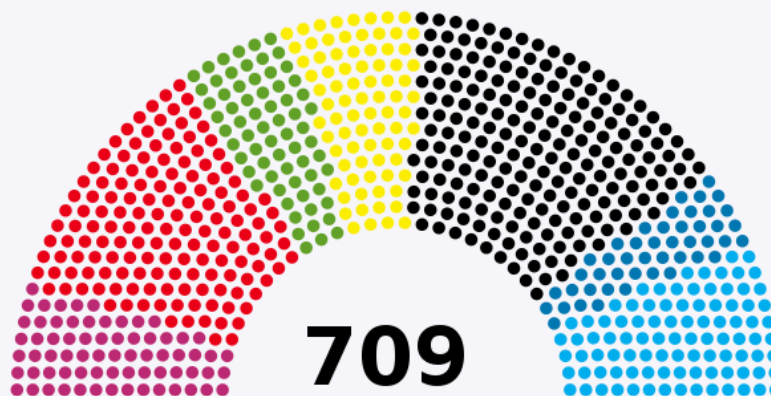
Političke partije

- CDU-CSU – organizacija svih njemačkih hrišćana (katolika i protestanata)
 - Posleratna partija; “izborna” partija
- SPD – obnovljena 1945; zaokret u Godesberškom programu iz 1959.
 - Prvi put na vlasti 1969-1982.
- Prva “velika koalicija” 1966.
- Liberali – jezičak na vagi do polovine 1990-ih
- Zeleni – nova “treća” partija

Alternativa za Njemačku

- Radikalna desna populistička partija
- Osnovana 2013. godine
- 2017. godine osvojila 12.6%
- Ideologija:
 - Njemački nacionalizam (ponekad prikriveni nacizam)
 - Feminizam i homoseksualnost
 - Životna sredina, spoljna politika

Posljednji izbori, 2017.

Party	Constituency			Party list			Total seats	+/-
	Votes	%	Seats	Votes	%	Seats		
Christian Democratic Union (CDU) ^[c]	14,030,751	30.2	185	12,447,656	26.8	15	200	-55
Social Democratic Party (SPD)	11,429,231	24.6	59	9,539,381	20.5	94	153	-40
Alternative for Germany (AfD) ^[d]	5,317,499	11.5	3	5,878,115	12.6	91	94	+94
Free Democratic Party (FDP)	3,249,238	7.0	0	4,999,449	10.7	80	80	+80
The Left (DIE LINKE)	3,966,637	8.6	5	4,297,270	9.2	64	69	+5
Alliance 90/The Greens (GRÜNE)	3,717,922	8.0	1	4,158,400	8.9	66	67	+4
Christian Social Union in Bavaria (CSU) ^[c]	3,255,487	7.0	46	2,869,688	6.2	0	46	-10